

❀ นายสรเพชร พิณจการ ❀

ประเภทเครื่องโลหะ (เครื่องถม)

กำไลถมทอง ลายใบเทศ

“เครื่องถม” เป็นเครื่องใช้ที่ทำจากวัสดุเงินหรือทอง แกะลวดลายให้ติดกับสีพื้นซึ่งเป็นน้ำยาสีดำ การทำเครื่องถมมีมานานตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยช่างวานครศรีธรรมราชเป็นผู้สร้างสรรค์และพัฒนาผลงานขึ้นเองจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเครื่องถมได้กลายมาเป็นงานหัตถกรรมชั้นสูงที่นิยมใช้กันในราชสำนัก ทั้งใช้เป็นเครื่องราชูปโภค และเครื่องราชบรรณาการ เอกลักษณ์ของเครื่องถมอยู่ที่สีดำเงางามของพื้นผิว และลวดลายที่เกิดจากการแกะสลัก โดยมีทั้งลวดลายที่เลียนแบบธรรมชาติ และลวดลายที่ได้ดัดแปลงมาจากลวดลายโบราณ ทำให้ผลงานมีเอกลักษณ์ วิจิตรสวยงาม จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้

แหวนถมเงิน และแว่นขยายถมทอง ลายใบเทศ

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นายสรเพชร พินิจการ เกิดและเติบโตในท้องถิ่นใต้มาตั้งแต่กำเนิด และได้มีความชื่นชอบทางด้านศิลปหัตถกรรมของไทย จึงได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้เห็นอาจารย์สร้างสรรค์งานเครื่องถมทำให้นายสรเพชรเกิดความสนใจและอยากจะศึกษาต่อยอดความรู้งานเครื่องถม

เมื่อเรียนจบการศึกษานายสรเพชรจึงตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยได้เรียนรู้การทำเครื่องถมจากอาจารย์ระไว สุดเฉลย ผู้มีความชำนาญด้านเครื่องถมคนสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเครื่องถมทั้งหมดโดยได้ให้คำแนะนำและสอนเทคนิควิธี ขั้นตอนการสร้างสรรคงานถมให้แก่นายสรเพชร

กำไลถมทอง ลายใบเทศ

จี้และแหวนถมทอง ลายใบเทศ

นายสรเพชรตั้งใจศึกษาเรียนรู้งานเครื่องถมนครอย่างจริงจัง โดยเริ่มต้นเรียนรู้จากการทำเครื่องถมนคร ด้วยการหลอมชิ้นโลหะโดยนำเนื้อเงินบริสุทธิ์มาหลอมและฝึกสลักลวดลายลงบนเครื่องถม ฝึกฝนทักษะฝีมือจนเกิดความชำนาญและได้สร้างสรรค์งานเครื่องถมนครตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา เมื่อเรียนจบนายสรเพชรจึงได้ต่อยอดงานเครื่องถมและอยากจะทำสืบสานงานหัตถกรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และตั้งใจพัฒนาฝึกฝนทักษะฝีมือของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่า 12 ปีมาแล้ว

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

การสร้างสรรค์เครื่องถมต้องอาศัยทักษะและความชำนาญของช่างเป็นอย่างมาก จึงจะสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมามีลวดลายที่พลิ้วไหว วิจิตรสวยงาม นายสรเพชร ถือเป็นหนึ่งช่างฝีมือที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานเครื่องถมนครไฉนวิจิตร จากการนำเนื้อเงินบริสุทธิ์ 95 % นำมาขึ้นรูปให้รูปทรงมีความงดงามสมบูรณ์ จากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยมือในทุกขั้นตอน

ภูมิปัญญาที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะและความชำนาญของนายสรเพชร คือ การเพลาลาย ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนและเป็นขั้นตอนที่ยาก หากไม่มีความชำนาญจะทำให้ผลงานออกมาไม่มีมิติ ทักษะการเพลาลายของนายสรเพชรจะนำลวดลายเส้นของลวดลาย เพื่อให้ลวดลายมีลายเส้นที่ชัดเจน เมื่อมองไปจะเห็นความเงางามของลวดลายในยามสะท้อนแสง ทำให้ผลงานดูมีมิติ วิจิตร สวยงาม

นายสรเพชรยังคงสร้างสรรค์ผลงานด้วยกรรมวิธีขั้นตอนแบบโบราณทั้งหมด และยังคงอนุรักษ์ลวดลายแบบดั้งเดิมของงานศิลปหัตถกรรมเครื่องถมเอาไว้ เช่น ลายใบเทศเถาวัลย์ ลายไทย ลายฟุ้งข้าวบิณฑ์ ลายกนก เป็นต้น

กำไลทอง สายใบเทศ

กระเป๋าดั้งเดิมทอง ลายใบเทศ

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์เครื่องถมที่โดดเด่นฝีมือนายสรเพชร คือ ความอ่อนช้อย สวยงามของ ลวดลายที่สร้างสรรค์ได้อย่างละเอียดสมบูรณ์ จากการตอกสลักลายที่ทำให้ลวดลาย มีความสวยงาม แสดงถึงเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรมเครื่องถมนครที่มีมาอย่าง ยาวนาน

ผลงานของนายสรเพชร นิยมสร้างสรรค์ผลงานด้วยเนื้อเงิน 95 % และทองแดง มาผสมเพื่อให้เนื้อเงินมีความแข็ง ทำให้ผลงานที่สร้างสรรค์ออกมามีรูปทรงที่งดงาม ไม่บอบสลาย มีความคงทนแข็งแรง นายสรเพชรสร้างสรรค์ผลงานด้วยมือในทุกขั้นตอน เพื่ออนุรักษ์งานถมนครให้คงอยู่ต่อไป

ผลงานเครื่องถมที่นายสรเพชร ภาคภูมิใจ คือ “ไม้ตะพุด” ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ นายสรเพชรมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน เพราะลวดลายที่มีความอ่อนช้อยงดงาม โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ จึงเป็นที่กล่าวถึงอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

กำไลถมทอง ลายใบเทศ

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นายสรเพชรได้ทำหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้เรื่องรถจักรยานยนต์อยู่เสมอ โดยมีทั้งนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักศึกษาที่ได้มาเรียนรู้งานรถจักรยานยนต์อย่างต่อเนื่อง

นายสรเพชรยินดีถ่ายทอดเทคนิควิธีการและองค์ความรู้อย่างไม่หวงวิชา โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อต้องการสืบสานองค์ความรู้เรื่องรถจักรยานยนต์ให้คงอยู่คู่คนไทยสืบต่อไป

ด้านการพัฒนาผลงานนายสรเพชรได้สร้างสรรค์ผลงานรถจักรยานยนต์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ไม้ตะพด พระขรรค์ โดยได้พัฒนาผลงานรถจักรยานยนต์ เครื่องเงิน งานสลักดุน แกะงาช้าง สร้างความวิจิตรสวยงาม เป็นที่ถูกใจของนักสะสมอาวุธโบราณ จนถึงปัจจุบัน